

§ 514

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Atte Kalevan toivomusponnosta koskien niittyverkoston ja niittyjen ylläpitämien monimuotoisten biotooppien suojelua

HEL 2019-006671 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Malmin lentokentän alueelle on muodostunut laaja yhtenäinen niitty-alue, joka ylläpitää monimuotoista biotooppia. Kaupunkiympäristölautakunta käsitteli joulukuussa 2018 alueen eteläisten osien, Nallenrinteen ja Lentoasemankortteleiden, kaavarungon tarkennusta. Lautakunta hyväksyi kaavarungon tarkennuksen asemakaavan muutoksen pohjaksi siten, että kaavarungon tarkennuksessa huomioidaan kentän alueen erittäin tärkeiden luontoarvojen säilyttäminen.

Helsingin niittyverkostoa koskeva lausunto oli kaupunkiympäristölautakunnassa helmikuussa 2019.

Helsingin kaupungin tavoitteena on kaupunkiympäristön luonnon monimuotoisuuden lisääminen, avointen alueiden säilyttäminen, niittyjen lisääminen, kulttuurimaisemien vaaliminen ja asukkaiden virkistysmahdollisuuksien parantaminen.

Kaupunki on tehnyt avointen alueiden kartoitustyötä useaan otteeseen 1990-luvulta lähtien.

Hoidon piiriin otettujen niittyjen pinta-ala on kasvanut vuosittain. Yleisten alueiden rekisterin mukaan niittymäisiä, kaupungin omistuksessa olevia, alueita on Helsingissä noin 645 hehtaaria. Reilu 360 hehtaaria sisältää eri tavoin hoidettuja niittyalueita. Monimuotoisuudeltaan arvokaimmat keto- ja niittyalueet (arvoniityt) on tunnistettu, niille on laadittu hoitosuunnitelmat ja niitä hoidetaan säännöllisesti. Arvoniittyjen pinta-ala on 33 hehtaaria, kohteita on yhteensä 32. Kaksi arvoniittykohdetta – Patterinmäki ja Uussillanpuiston perinnekeho – sisältyy Helsingin luonnonsuojeluohjelmaan 2015–2024.

Vuosina 2017–2018 ympäristöpalvelut kartoitti Helsingin uhanalaisia luontotyyppejä. Kartoituksessa on tähän mennessä rajattu 66 perinnebiotooppikohdetta, joiden yhteispinta-ala on 16,1 hehtaaria. Helsingin perinnebiotooppikohteet ovat tyypillisesti pienialaisia ja hajallaan kaupunkirakenteessa. Osa näistä kohteista, eli arvoniityt, on hoidon piirissä ja niille on laadittu kohdekohtainen hoitosuunnitelma. Tavoitteena on,

että hoitosuunnitelma tehdään tulevaisuudessa myös niille kohteille, jotka vaativat säännöllistä niittoa tai laidunnusta, ja käynnistetään niittyjen kunnostus- ja hoitotoimet.

Hoidettujen alueiden lisäksi kaupungissa on luonnostaan avoimena pysyviä luonnonniittyjä, joihin sisältyy kosteita ranta- ja tulvaniittyjä, kuivia kallioketoja sekä merenrantaniittyjä. Osa näistä luonnonniityistä sisältyy kaupungin luonnonsuojelualueverkostoon tai on suojeltu arvokkaina luontotyyppinä. Uhanalaisten luontotyyppien inventoinnin mukaan monet Helsingin saariston merenrantaniityt ovat kasvistoltaan rikkaita, monimuotoisia ja melko hyvin säilyneitä runsaasta virkistyskäyttöpaineesta huolimatta. Suurin uhka kohdistuu Itämeren hiekkarannat -luontotyyppiin kuuluville ranta-alueille, joiden kasvillisuus heikkenee ja häviää vähitellen kovan kulutuksen myötä. Kohteiden arvokkaan kasvillisuuden säilymistä voidaan parantaa kulkua ohjaamalla, haitallisten vieraskasvien, kuten kurturuusukasvustojen, poistotoimilla sekä tiedottamalla luontoarvoista.

Niittyjen monimuotoisuutta edistetään hoitamalla ja säilyttämällä niittyjä sekä luomalla edellytyksiä uusien niittyjen synnylle. Verkostotarkastelulla voidaan tunnistaa kaupunkialueen avoimet alueet ja niiden muodostama niittyverkosto, verkoston merkittävät osat sekä niittyjen väliset toimivat ja kehitettävät yhteydet. Helsingistä on tunnistettu 12 alueellisesti merkittävää niittyverkostokokonaisuutta mantereen alueelta ja kaksi saaristosta. Helsingin niittyverkoston kehittämishanke käynnistyy kaupunkiympäristön toimialalla vuoden 2020 aikana.

Näihin helmikuussa 2019 esitettyihin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin ei ole tullut muutoksia.

Käsittely

Vastaehdotus:

Atte Kaleva: Lisätään uusi kohta kohtien 1 ja 2 väliin:

"Malmin lentokentän alueelle on muodostunut laaja yhtenäinen niittyalue, joka ylläpitää monimuotoista biotooppia. Kaupunkiympäristölautakunta käsitteli joulukuussa 2018 alueen eteläisten osien, Nallenrinteen ja Lentoasemankortteleiden, kaavarungon tarkennusta. Lautakunta hyväksyi kaavarungon tarkennuksen asemakaavan muutoksen pohjaksi siten, että kaavarungon tarkennuksessa huomioidaan kentän alueen erittäin tärkeiden luontoarvojen säilyttäminen."

Kannattaja: Nuutti Hyttinen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Atte Kalevan vastaehdotuksen.

22.10.2019

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Tuuli Ylikotila, luontoasiantuntija: 310 38540
tuuli.ylikotila(a)hel.fi
Hanna Seitapuro, ympäristösuunnittelija, puhelin: 310 32062
hanna.seitapuro(a)hel.fi
Päivi Islander, projektipäällikkö, puhelin: 310 38649
paivi.islander(a)hel.fi

Liitteet

1 Kaleva Atte, toivomusponsi Kvsto 5.6.2019 asia 8

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin niittyverkostoa koskeva lausunto oli kaupunkiympäristölautakunnassa helmikuussa 2019.

Helsingin kaupungin tavoitteena on kaupunkiympäristön luonnon monimuotoisuuden lisääminen, avointen alueiden säilyttäminen, niittyjen lisääminen, kulttuurimaisemien vaaliminen ja asukkaiden virkistysmahdollisuuksien parantaminen.

Kaupunki on tehnyt avointen alueiden kartoitustyötä useaan otteeseen 1990-luvulta lähtien.

Hoidon piiriin otettujen niittyjen pinta-ala on kasvanut vuosittain. Yleisten alueiden rekisterin mukaan niittymäisiä, kaupungin omistuksessa olevia, alueita on Helsingissä noin 645 hehtaaria. Reilu 360 hehtaaria sisältää eri tavoin hoidettuja niittyalueita. Monimuotoisuudeltaan arvokaimmat keto- ja niittyalueet (arvoniityt) on tunnistettu, niille on laadittu hoitosuunnitelmat ja niitä hoidetaan säännöllisesti. Arvoniittyjen pinta-ala on 33 hehtaaria, kohteita on yhteensä 32. Kaksi arvoniittykohdetta – Patterinmäki ja Uussillanpuiston perinnekeho – sisältyy Helsingin luonnonsuojeluohjelmaan 2015–2024.

Vuosina 2017–2018 ympäristöpalvelut kartoitti Helsingin uhanalaisia luontotyyppisiä. Kartoituksessa on tähän mennessä rajattu 66 perinnebiotooppikohdetta, joiden yhteispinta-ala on 16,1 hehtaaria. Helsingin perinnebiotooppikohteet ovat tyypillisesti pienialaisia ja hajallaan kau-

22.10.2019

punkirakenteessa. Osa näistä kohteista, eli arvoniityt, on hoidon piirissä ja niille on laadittu kohdekohtainen hoitosuunnitelma. Tavoitteena on, että hoitosuunnitelma tehdään tulevaisuudessa myös niille kohteille, jotka vaativat säännöllistä niittoa tai laidunnusta, ja käynnistetään niittyjen kunnostus- ja hoitotoimet.

Hoidettujen alueiden lisäksi kaupungissa on luonnostaan avoimena pysyviä luonnonniittyjä, joihin sisältyy kosteita ranta- ja tulvaniittyjä, kuivia kallioketoja sekä merenrantaniittyjä. Osa näistä luonnonniityistä sisältyy kaupungin luonnonsuojelualueverkostoon tai on suojeltu arvokkaina luontotyyppinä. Uhanalaisten luontotyyppien inventoinnin mukaan monet Helsingin saariston merenrantaniityt ovat kasvistoltaan rikkaita, monimuotoisia ja melko hyvin säilyneitä runsaasta virkistyskäyttöpaineesta huolimatta. Suurin uhka kohdistuu Itämeren hiekkarannat -luontotyyppiin kuuluville ranta-alueille, joiden kasvillisuus heikkenee ja häviää vähitellen kovan kulutuksen myötä. Kohteiden arvokkaan kasvillisuuden säilymistä voidaan parantaa kulkua ohjaamalla, haitallisten vieraskasvien, kuten kurturuusukasvustojen, poistotoimilla sekä tiedottamalla luontoarvoista.

Niittyjen monimuotoisuutta edistetään hoitamalla ja säilyttämällä niittyjä sekä luomalla edellytyksiä uusien niittyjen synnylle. Verkostotarkastelulla voidaan tunnistaa kaupunkialueen avoimet alueet ja niiden muodostama niittyverkosto, verkoston merkittävät osat sekä niittyjen väliset toimivat ja kehitettävät yhteydet. Helsingistä on tunnistettu 12 alueellisesti merkittävää niittyverkostokokonaisuutta mantereen alueelta ja kaksi saaristosta. Helsingin niittyverkoston kehittämishanke käynnistyy kaupunkiympäristön toimialalla vuoden 2020 aikana.

Näihin helmikuussa 2019 esitettyihin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin ei ole tullut muutoksia.

Esittelijän perustelut

Toivomusponsi

Valtuutettu Atte Kaleva on tehnyt 05.06.2019 seuraavan toivomusponnen:

"Merkitessään tiedoksi Helsingin kaupungin ympäristöraportin vuodelta 2018 kaupunginvaltuusto edellyttää Helsingin kaupungin kiinnittävän jatkossa erityistä huomiota niittyverkoston ja niittyjen ylläpitämien monimuotoisten biotooppien suojeluun." (Atte Kaleva)

Lausuntopyyntö

22.10.2019

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 01.11.2019 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Tuuli Ylikotila, luontoasiantuntija: 310 38540
tuuli.ylikotila(a)hel.fi
Hanna Seitapuro, ympäristösuunnittelija, puhelin: 310 32062
hanna.seitapuro(a)hel.fi
Päivi Islander, projektipäällikkö, puhelin: 310 38649
paivi.islander(a)hel.fi

Liitteet

1 Kaleva Atte, toivomusponsi Kvsto 5.6.2019 asia 8

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano